

FULLMÄKTIGEMOTION

AV SFP I MELLERSTA ÖSTERBOTTENS VÄLFÄRDSOMRÅDE, SOITE

MOTION OM SAMARBETET KRING LÅNGTIDSARBETSLÖSA

Från och med 1.1.2023 ansvarar välfärdsområdena för alla klienter som faller under sociallagstiftningen och till dessa hör även långtidsarbetslösa personer. Om en person är arbetslös över 300 dagar betalar kommunen 50% av arbetsmarknadsstödet som personen erhåller. Om personen är arbetslös ännu efter 1000 dagar, stiger kommunens andel till 70% av arbetsmarknadsstödet.

Under år 2023 har kommunerna i Mellersta Österbotten hittills (per 31.10.2023) betalat sammanlagt 3,4 miljoner euro som straffavgift för att vi misslyckats med sysselsättningen av de långtidsarbetslösa. Om trenden fortsätter även i november och december, kommer summan att landa på över 4 miljoner vid utgången av året. (Statistik från Kelasto)

Från 1.1.2025 ändras lagstiftningen sålunda att inga sysselsättande åtgärder förutom anställning inverkar på kommunens andel av arbetsmarknadsstödet. Detta gäller för samtliga arbetssökande som varit arbetslösa över 100 dagar. Det är därför av största vikt att man både i kommunerna och välfärdsområdet ser över situationen och bygger upp en strategi för framtiden.

SFP efterlyser en övergripande strategi och ett tätare och strukturerat samarbete mellan kommunerna och välfärdsområdet. Nya lösningar, verktyg och arbetssätt behövs därför så att allt flera av de långtidsarbetslösa kan lotsas in på arbetsmarknaden. Samtidigt bör vi inom välfärdsområdet se till att det finns tillräckligt med möjligheter till olika sysselsättningsfrämjande verksamheter. Det är inte endast en ekonomisk fråga, även om situationen i slutändan drabbar kommunernas ekonomi.

Det handlar framför allt om välbefinnandet hos den enskilda personen. Alla har rätt till en givande sysselsättning och vi ska se till att en sådan erbjuds var och en. Samtidigt är långtidsarbetslöshet starkt kopplat till en svagare hälsa - dels tenderar de med svagare hälsa att oftare bli långtidsarbetslösa, dels bidrar arbetslösheten till en svagare hälsa och därmed högre kostnader för välfärdsområdet.

Vi förutsätter att man utför en utvärdering av de sysselsättningsfrämjande tjänsterna som tillhandahålls av välfärdsområdet idag. Är tjänsterna tillräckliga, rätt riktade och motsvarar de behoven som finns?

I utvärderingen bör verkningsfullheten av tidigare verksamhet redovisas. Detta är särskilt viktigt med tanke på den kommande lagändringen. Samtidigt bör även den sektorövergripande samservicen, som välfärdsområdet ansvarar, för redovisa hur samarbetet med kommunerna och FPA organiserats samt fungerat.

KARLEBY, 4.12.2023

Margita Lukkarinen (SFP)
Marlen Timonen (SFP)
Magnus Björkgren (SFP)
Mats Brandt (SFP)
Hans Snellman (SFP)

VALTUUSTOALOITE

RKP:LTÄ KESKI-POHJANMAAN HYVINVOINTIALUEELLA, SOITESSA

ALOITE PITKÄAIKAISTYÖTTÖMIÄ KOSKEVASTA YHTEISTYÖSTÄ

Hyvinvointialueet vastaavat 1.1.2023 alkaen kaikista sosiaalilainsäädännön piiriin kuuluvista asiakkaista, myös pitkäaikaistyöttömistä. Jos henkilö on työttömänä yli 300 päivää, kunta maksaa 50 prosenttia henkilön saamasta työmarkkinatuesta. Jos henkilö on työttömänä vielä 1000 päivän jälkeen, kunnan osuus työmarkkinatuesta nousee 70 prosenttiin.

Vuonna 2023 Keski-Pohjanmaan kunnat ovat tähän mennessä (31.10.2023) maksaneet yhteensä 3,4 miljoonaa euroa sakkomaksuja pitkäaikaistyöttömien työllistämättä jättämisestä. Jos trendi jatkuu marras- ja joulukuussa, kokonaismäärä on yli 4 miljoonaa vuoden loppuun mennessä. (Kelaston tilastoja)

Lainsäädäntöä muutetaan 1.1.2025 alkaen siten, että mitkään muut työllistämistoimet kuin työllistäminen eivät vaikuta kunnan osuuteen työmarkkinatuesta. Tämä koskee kaikkia työnhakijoita, jotka ovat olleet työttömänä yli 100 päivää. Siksi on ensiarvoisen tärkeää, että sekä kunnat että hyvinvointialueet tarkastelevat tilannetta ja laativat strategian tulevaisuutta ajatellen.

RKP peräänkuuluttaa kokonaisvaltaista strategiaa sekä kuntien ja hyvinvointialueen tiiviimpää ja jäsennellympää yhteistyötä. Siksi tarvitaan uusia ratkaisuja, työkaluja ja toimintatapoja, jotta yhä useampi pitkäaikaistyötön saadaan ohjattua työmarkkinoille. Samalla on varmistettava, että hyvinvointialueella on riittävät mahdollisuudet erilaisiin työllistymistä edistäviin toimintoihin. Kyse ei ole vain taloudesta, vaikka tilanne viime kädessä vaikuttaa kuntien talouteen.

Kyse on ennen kaikkea yksilön hyvinvoinnista. Jokaisella on oikeus palkitsevaan työhön, ja meidän on varmistettava, että sitä tarjotaan kaikille. Samaan aikaan pitkäaikaistyöttömyys on vahvasti yhteydessä heikompaan terveyteen - toisaalta heikommassa kunnossa olevat joutuvat useammin pitkäaikaistyöttömiksi, ja toisaalta työttömyys heikentää terveyttä ja siten lisää hyvinvointialueen kustannuksia.

Edellytämme arviointia hyvinvointialueen nykyisistä työllistymistä edistävästä palveluista. Ovatko palvelut riittäviä, oikein kohdennettuja ja vastaako ne olemassa olevia tarpeita?

Arvioinnissa olisi otettava huomioon aiempien toimien tehokkuus. Tämä on erlyisen tärkeää tulevaa lakimuutosta silmällä pitäen. Samalla hyvinvointialueen vastuulla olevan monialaisen yhteispalvelun on raportoitava kuntien ja Kelan kanssa tehtävän yhteistyön järjestämisestä ja toimivuudesta.

KOKKOLA, 4.12.2023

Margita Lukkarinen (RKP)
Marlen Timonen (RKP)
Magnus Björkgren (RKP)
Mats Brandt (RKP)
Hans Snellman (RKP)